

บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังขององค์การ
บริหารส่วนตำบล ในทรรศนะของคณะกรรมการบริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล

ในจังหวัดสมุทรปราการ

Actual and Expected Roles of Sub-District

Administration Organization (SDAO) as Viewed by the

Executive Board and the official Staff in Samutprakran Province.

ประลาตร์ สิทธิเลิศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีการศึกษา 2541

HCULIB

3 0001 00078517 2

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบถึงบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทางเศรษฐกิจ ได้แก่การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทางการเมืองการบริหาร ทางสังคมและวัฒนธรรม และทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของ อบต. ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ได้จัดเก็บข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 225 คนจาก 31 องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ และข้อมูลที่จัดเก็บเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ตารางค่าเฉลี่ย แสดงการเปรียบเทียบ T-Test และถดถอยพหุ (Multiple Regression) ที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของ อบต. และลำดับความสำคัญของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม โดยการกำหนดตัวแปรเข้าสู่สมการทั้งหมดพอสรุปได้คือ

1. บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมืองการบริหาร สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามที่กฎหมายกำหนด และนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์สูงและปานกลางแต่ก็มีจุดอ่อน ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจในการจัดทั้นแผนงานโครงการ งบประมาณรายรับรายจ่ายประจำปี ตลอดจนการเตรียมโครงการต่างๆ โดยเฉพาะรายละเอียด
2. บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมืองการบริหาร สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามที่กฎหมายกำหนดและนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล อยู่ในเกณฑ์สูงและสูงมาก
3. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นการปฏิบัติจริง และบทบาทที่ถูกคาดหวังของ อบต. ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล มีความแตกต่างกัน
4. ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล มีความแตกต่างกัน

ผลและลำดับความสำคัญของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง

4.1 ก. บทบาทที่เป็นจริง

- ทรรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าไม่มีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกใดที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริง
- ทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล พบว่ามีปัจจัยภายนอก คือ ระดับชั้นโครงสร้างองค์กรของ อบต. ที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริง

4.2 ข. บทบาทที่คาดหวัง

- ทรรศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีปัจจัยภายนอก ได้แก่ การประสานงานภายใน อบต. รายได้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีผลต่อบทบาทที่คาดหวัง
- ทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล พบว่ามีปัจจัยภายใน คือ อบต. มีความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ ที่มีผลต่อบทบาทที่คาดหวัง

Abstract

This research aims to study (1) actual and expected roles of Sub-District Administration Organization (SDAO) in Samutprakran Province in economical development, occupational promotion and development, and else infrastructure, political, social and environment and natural resources development, and (2) internal and external factors which effected both roles of SDAO. Samples were 225 Executive Board and the official staff from 31 Sub-district Administration Organization in Samutprakran Province. Data was presented in percentage, means, T-test and Multiple regression. The results were as follow:

1. In opinion of samples, actual roles of SDAO were high and moderately high in economical, political, social and environment and natural resources development; but low in comprehension and implementation in project planning and yearly budget preparing.
2. About expectation of samples on roles of SDAO, were different significantly.
3. Actual and expected roles of SDAO were different significantly.
4. The opinion on the effect of internal and external factors on the actual and expected roles of SDAO between the Executive Board and the official staff were different.

4.1 the actual roles

- In the executive Board's opinions; the actual roles of SDAO were not effected by both internal and external factors.
- In the official staff's opinions; it's found that an external factor; organization range effected actual roles.

(4)

4.2 The expected roles

- In the Executive Board's opinions; 3 external factors effected expected roles, which were cooperation in organization, organization income and people participation.

- In the official staff's opinion; one internal factor, knowledge on roles and functions, effected expected roles.

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจาก มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะอาจารย์ธัญญา สนิทวงศ์ ณ ออยุธยา , อาจารย์บงกช สิงห์กุล ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือ พิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ นางสาวธราวดี อัครลิขิต ที่ได้ช่วยให้คำแนะนำและ นางสาวกนกกาญจน์ อนุแก่นทราย ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในการจัดส่งข้อมูล จัดเก็บ รวบรวมและประมวลผลข้อมูล และ วิจัยฉบับนี้จะไม่สำเร็จลงได้ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก จากพัฒนาการอำเภอ พัฒนาการ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และคณะกรรมการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการประสานงานการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้

และท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พัฒน์ น้อยแสงศรี คณบดีคณะศิลปศาสตร์ ที่ให้ความสนใจกับงานวิจัยฉบับนี้ด้วยดีมาตลอด ข้อบกพร่องอันอาจเกิดขึ้นในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้เขียนวิจัยขอรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ประสาตร์ สิทธิเลิศ
สาขาวิชาศิลปศาสตร์พื้นฐาน
คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ